

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4177/2023
05.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Петар Прелић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа „Новосадска топлана“ са седиштем у Новом Саду, чији је пуномоћник Катарина Станојевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 401/23 од 30.08.2023. године, у седници већа одржаној 05.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 401/23 од 30.08.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 80/22 од 29.11.2022. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи решење туженог о отказу уговора о раду број .. од 01.12.2021. године, којим је отказан уговор о раду тужиоца број ... од 11.10.2010. године са свим припадајућим анексима, те у делу којим се тражи да се обавезе тужени да тужиоца врати у радни однос на неодређено време на послове који одговарају врсти и степену његове стручне спреме и радном искуству, почев од дана престанка радног односа, те да га са наведеним даном пријави код надлежних органа Републичког фонда ПИО. Обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове поступка у износу од 70.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 401/23 од 30.08.2023. године, делимично је усвојена жалба тужиоца и укинута првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоца врати у радни однос на неодређено време на послове који одговарају врсти и степену стручне спреме и радном искуству, почев од дана престанка радног односа и у том делу тужбеног захтева тужба

је одбачена, док је у преосталом делу жалба тужиоца одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23) и нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је је био запослен на неодређено време код туженог на пословима техничара (...), на основу уговора о раду од 11.10.2010. године и пратећих анекса уговора о раду. Правилником о организацији и систематизацији послова туженог од 22.10.2021. године, утврђени су организациони делови предузећа, између осталог и организациони део Центар за информационе технологије са две организационе целине и то Одсеком за системску подршку који се бави пословима развоја, функционисања и одржавања рачунарске и комуникационе опреме, рачунарске мреже и системског софтвера и Одсека за развој и одржавање информационог система који се бави пословима развоја, функционисања и одржавања информационог система и апликативног софтвера. У прегледу организације са радним местима, под бројем 125 предвиђен је руководиоца Центра за ИТ, као једини извршилац, под бројем 126 у Одсеку за системску подршку радно место техничар (...) за једног извршиоца, а у оквиру Одсека за развој и одржавање информационог система, под бројем 127, 128 и 129 извршилац на радном месту руководиоца одсека, један извршилац на радном месту самостални програмер и један извршилац на радном месту техничар II. Одлуком о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова туженог од 22.11.2021. године, предвиђено је да Центар за информационе технологије има једну организациону целину и то Одсек за развој и одржавање информационог система који се бави пословима развоја, функционисања и одржавања информационог система и апликативног софтвера, а брисан је опис послова за радна места, између осталог и под редним бројем 126 техничар (...). Тужени је 01.12.2021. године донео Одлуку о утврђивању вишка запослених у циљу што ефикаснијег обављања послова делатности туженог и прилагођавања радних места и броја извршилаца стварним потребама процеса рада у предузећу, са констатацијом да је Синдикат запослених туженог дао мишљење на достављени предлог Одлуке од 22.11.2021. године, која је објављена на огласним таблама предузећа 23.11.2021. године и ступила на снагу 01.12.2021. године. Чланом 6. су наведени запослени за чијим радом је дошло до престанка потребе и то: за радом четири запослена на неодређено време, између осталих и за радом АА – техничара (...). Укупан број запослених у предузећу на дан доношења одлуке је био 327. Одлуком је предвиђена исплата отпремнине

запосленима којима ће бити отказан уговор о раду. Тужени је 01.12.2021. године, донео спорно решење о отказу уговора о раду тужиоцу, распоређеном на пословима техничара (...) у Одсеку са системску подршку у Центру за ИТ, на основу члана 179. став 5. тачка 1. и 158. Закона о раду, као и на одредбу члана 57. став 1. Посебног колективног уговора за јавна комунална предузећа и друга јавна предузећа града Новог Сада и члана 70. став 1. КУ за ЈКП „Новосадска топлана“ Нови Сад, услед организационих промена код туженог због којих је престала потреба за његовим радом на пословима на којима је распоређен уз навод да се запосленом није могло обезбедити обављање других послова у предузећу, нити су постојале могућности за његово оспособљавање на другим пословима. Пре укидања Одсека за системску подршку, тужилац је био једини запослени у овом одсеку. Након тужиочевог отказа, код туженог је ангажована фирма ван предузећа која одржава рачунаре, док остале послове из описа тужиочевог радног места обављају сви запослени у Центру за ИТ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно је другостепени суд, применом одредби материјалног права и Закона о раду, одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, а одбацио захтев за распоређивање тужиоца.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 са изменама) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Као услов за примену отказног разлога из наведене одредбе закона потребно је да услед технолошких, економских или организационих промена, престане потреба за обављањем одређеног посла, па се уговор о раду запосленом отказује због престанка потребе за обављањем посла које запослени обавља у време отказа. По оцени овог суда, код туженог је дошло до технолошких и организационих промена које су довеле до смањења укупног броја запослених. Тужени је 22.11.2021. године донео Одлуку о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова, којом више није предвиђено радно место техничар у Одсеку за системску подршку на којем је тужилац радио. Како је радно место на којем је тужилац радио укинато, то је дошло до престанка потребе за његовим радом, што је основ за примену отказног разлога из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Основ за престанак потребе за одређеним послом исказан је кроз измену Правилника о организацији и систематизацији послова којим је брисан опис послова за наведено радно место техничар (...).

Неосновани су наводи ревизије да је потреба за његовим радним местом постојала с обзиром да је тужени ангажовао спољну фирму за обављање ових послова и да су разлози због којих му је отказан уговор о раду другачији од оних који су наведени. Наиме, изменом Правилника о организацији и систематизацији послова брисан је опис послова за радно место тужиоца техничар у Одсеку за системску подршку, а у оквиру аутономије послодавца је да вршење одређених послова организује поверавањем послова другим запосленима или путем трећих лица – ангажовање фирме ван предузећа која одржава рачунаре и распоређивање послова на

све запослене у Центру за ИТ, што је у складу са законом. Стога суд нема овлашћење да испитује на који правно дозвољени начин ће послодавац организovati обављање одређених послова ако је послодавац проценио да је то за њега рентабилније и прихватљивије. У конкретном случају, законитост оспореног решења је од важности да тужени није засновао радни однос са другим лицем за обављање истих послова, већ је за то ангажовао лице преко агенције и остале запослене.

Неосновани су и наводи у ревизији да је тужиоцу било онемогућено обављање свих послова из описа радног места техничар (...) одлуком ББ мимо свих процедура и без доношења било каквих одлука од стране послодавца и да разлози за отказ уговора о раду тужиоцу нису они који су наведени у решењу. Ово са разлога што је у конкретном случају код туженог дошло до организационих промена које су довеле до укидања Одсека за системску подршку и укидања радног места у овом одсеку на којем је тужилац радио, а евентуално поступање непосредног руководиоца тужиоца ББ није доказано као разлог за отказ уговора о раду, нити је тужилац поднео надлежном суду тужбу ради утврђивања злостављања на раду. Стога је тужиоцу радни однос престао на основу законитог решења отказа уговора о раду, па је правилно одбијен тужбени захтев за поништај овог решења, а последично и за враћање на рад, с тим што одлука о одбацивању тужбе у овом делу није од утицаја на другачију одлуку. Тужени је доказао да је тужиоцу престао радни однос због реалних потреба посла (укинуто радно место на којем је тужилац радио), а не због онемогућавања тужиоца за обављање послова из описа његовог радног места које је у ревизији окарактерисано као злостављање на раду.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију и пратећих такси је одбијен као неоснован, јер наведени трошкови нису били потребни у смислу одредбе члана 154. ЗПП.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић